

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10
pe 1/4 an . . . 5
pe 1 lună . . . 2
N-rii de Duminică pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Furtuna — potolită.

În ședința de Vineri a Dietei opoziția, dar' mai ales kossuthiștii a făcut un scandal, în est Széll n'a putut vorbi ear președintele a trebuit să ridice ședința. Deputații se despărțiseră cu credința, că a doua zi scandalul se va continua, pentru-că opoziția așa amenințase. După ședința contele Apponyi a conferit însă cu șefii opoziției, s'a dus apoi la Széll, să mijlocească astfel — pacea.

Sâmbătă ședința s'a și ținut fără nimeni un incident. Széll, stăt de fericit în găsirea formulilor, știut să scape și de furtuna ce era să se deslanțuie.

Eată ce s'a pececut adică.

Comisia, compusă prin alegere pentru a judeca asupra mandatorilor atacate pe motiv că s'au esersat terorizări — singurul cas asupra căruia judecă Dieta ear nu Curia — după ce trimisese pe deputatul Issekutz la fața locului să cerceteze și după ce acesta opinase că nu e caz de nimicire a mandatului, a nimicit mandatul dela Diosad al kossuthistului Gabányi. Decizia s'a adus cu paritate de voturi și majoritatea s'a format numai dărîmând Münich Aurel, președintele comisiei. Și paritatea s'a ajuns însă numai așa, că a votat și deputatul Kubinyi, care în cele trei zile cât s'a desbătut asupra afacerii era dus la Szolnok și venise numai la votare. Kossuthiștii mai ales contra acestui fapt s'au revoltat. Indignarea s'a potențat îndeosebi după ce au aflat că alegerea lui Gabányi s'a nimicit pentru a se face astfel loc lui Sámuel Lázár, ovreiu bogat, amic bun și coleg de bancă al lui Münich, care se retrăsese în ziua alegerii în fața lui Gabányi.

Se aștepta deci toată lumea la scene violente.

Pe Sâmbătă însă Széll a potolit totul.

Kubinyi și-a adus adică aminte că el nu depusese jurământul în fața Dietei. A spus-o aceasta în ședința publică, unde a și depus apoi jurământul. Urmează deci ca sentința adusă să se considere nulă. Comisia va desbata deci din nou, și atunci chiar dacă s'ar nimici ear mandatul, se va nimici după toată forma.

Kubinyi va asista la desbateri și va vota apoi după cum îi diotează conștiința.

Rămâne fapt că s'a nimicit mandatul unui deputat ales fără contracandidat, ori mai bine: proclamat ales unanim; ear sentința asta s'a adus după ce însuși raportorul și cel ce a făcut ancheta, a propus validarea, măcar că raportorul este guvernamental, aderent însă de al lui Apponyi.

E fapt apoi, că mandatul e atacat pe motiv de terorizare...

Ni-se pare însă o mare lacună în lege, ori mai bine: o tendință pronunțată de a deferi ori ce mandat bunului plac al unei comisii alese pe întâmplare, comisii care, ca și în cazul present, a judecat nu pe motive obiective, ci subiective, din interese politice! Majoritatea comisiei fiind guvernamentală ear președintele prieten bun cu contracandidatul posesorului

mandatului atacat, cine se îndoiește oare că numai dreptate nu se face în acest chip?

Eată de ce lacuna aceasta trebuie implinită într'un chip oare-care. Căci lăsându-se și mai departe în lege asemenea dispoziție curioasă, care mandat nu poate fi atacat? Intotdeauna se poate invoca — terorizarea.

Despre guvernamentală că terorizează cu ajutorul administrației, despre poporali că terorizează cu ajutorul preoților, ear despre naționalități te miri că ce terorizări vor invoca. Și n'ar fi nimic atacarea mandatului, ci invalidarea este aproape sigură în astfel de împrejurări. Nici odată partidele politice nu se vor desbrăca de pasiunile politice în așa grad, ca la judecarea unor astfel de casuri să nu precumpănescă preocupările și interesele politice de partid. Îndeosebi în contra naționalităților intotdeauna s'ar invoca interesul superior al — „ideii”, interes în numele căruia toate partidele ar tăia și spânzura.

După ce ajung greu la mandat, apoi mai trebuind să treacă și prin acest ciur, îndeosebi naționalitățile numai de pierdut au.

Eată de ce, între alte multe, trebuie să stărue și pentru desființarea acestei volnice și nedrepte dispozițiuni.

Se miră! Confracții dela „Tribuna” se miră că știri ce privesc mai ales afacerile bisericesti din Diecesa Aradului, ajung să se publice întâiu în „Egyetértés”. Se întrebă cine poate trăda lucrurile, căci desigur numai Român „comite indiscrețiunea”...

Dar este atât de ușor să ghicească în ce tabără se găsească „riporterii” kossuthiști de pe la consistoriile ortodoxe române!... N'au confracții noștri decât să observe că pe cine dintre Români injură acești „riporterii”!

Presa maghiară contra guvernului României.

„Egyetértés” și alte ziare se năpustesc cu mare violență împotriva guvernului României în genere, ear în special în contra d-lui ministru de interne P. S. Aurelian.

Dl Aurelian, după cum am arătat în numărul nostru din urmă, a dat un circular privitor la angajarea lucrătorilor străini, în sens ca diferitelor întreprinderi și particularilor chiar, autoritatea administrativă numai așa să le dea voie a angaja lucrători străini pentru efectuarea lucrărilor publice, dacă pentru a-elași lucru nu s'ar găsi muncitori români.

O măsură nu se poate mai laudabilă, din toate punctele de vedere.

„Egyetértés” dela 8 Martie zice însă: „Ministrul de interne român — cel puțin așa pretinde — vroiește să apere pe meseriașii și comercianții români de concurența rafinată a Jidovilor; în realitate însă măsura lui este îndreptată împotriva Maghiarilor... Prin circulara lui Aurelian ajung la sași de lemn 4500 industriași și comercianți maghiari... De, acum îi sunt spre greutate statului român Maghiarii, delz cart România a învățat atâtea, deși nu de mult îi ademenea să meargă în țeară promițându-le câte toate”.

Ademenirea aceasta și-o închipue numai colegii dela „Egyetértés”...

SCRISOAREA DLUI Dr. I. MIHU.

Citim în „Libertatea”:

Vinerea, 15 Febr. 1902.

Stimate amice!

Cu toate că nu am pretenția a fi numărat între politicianii de profesiune, ba în timpul din urmă mi-am impus chiar o rezervă în afacerile noastre publice, bucuros vin a răspunde la stimabila D-Tale de a 30 Ianuarie a. e., pentru-că nu am motive a tăinui părerea mea privată, asupra chestiunilor sulate de D-Ta. Intrând în medias res, după mine, dacă este vorbă a începe o acțiune politică, cu oare-care sorți de izbândă, primul lucru ce se impune este: o *revisuire resp. modificare a programei din 1881*, conform împrejurărilor de astăzi. Ținând seamă de experiențele făcute și situațiunea dată, mai înainte de toate, *revindecările de drept public, cuprinse în punctele 1 și 9 a programei, adecă chestiunea autonomiei Transilvaniei și revenirea asupra pactului dela 1867, trebuiesc eliminate din programă, având a ne pune într'u toate pe baza legilor existente.* Căci aceste postulate pot fi foarte frumoase, pot fi foarte bune, ele însă sunt și vor rămânea dorințe ideale, a căror realizare trece peste puterile, de cari noi dispunem și cari sunt urmarea naturală a trecutului nostru vitrig.

Eu așa sunt convins, că noi din ale noastre puteri, nici când nu vom putea realiza aceste postulate ale programei din 1881, mai ales astăzi nu, dat fiind, că Ungaria de astăzi nu mai este Ungaria dela 1867, un lucru pe care l-a recunoscut mai zilele trecute în plenul parlamentului austriac, chiar și ministrul președinte Dr. Körber.

În acest respect nu face absolut nici o diferență, ori se va ținea și mai departe la *resistența pasivă*, ori se va trece la *activitate parlamentară*, căci rezultatul tot zero va rămânea.

Ear' a mai crede și astăzi, după toate cele petrecute, la intervenirea Coroanei, a triplei alianțe sau mai știu eu a căror factori europeni, în favorul postulatelor noastre de drept public, a conta în această privință, cum aș zice, la ajutor străin de noi, este după a mea părere, mai mult decât o *naivitate politică*.

Să încetăm deci a stărui pentru lucruri imposibile și să ne facem sama cu exigențele unei politici mai realiste, care ne promite mai bune rezultate efective!

Știu eu bine, că eliminate fiind postulatele de drept public din programă și punându-se pe baza legilor existente, dar' stând noi cu mâinile încrucișate, încă nu ne vor sbura porumbeii fripți în gură, este însă peste îndoială, că în asemenea cas, situațiunea partidului și mai ales posibilitatea unei lupte serioase și bărbătească, se va ameliora în mare măsură, anume:

În chipul acesta se va lua o armă puternică din mâna aceluia, cari au deosebit interes a ne prezenta, în ochii Monarhului și ai opiniei publice, ca dușmani ai patriei, ceea-ce și până acuma ne-a cauzat grele și amar simțite daune naționale.

Solidaritatea în lupta națională a tuturor naționalităților din patrie, va înceta a rămânea o frasă goală, de sine fiind dată posibilitatea mergerii mâna în mână, într'u eluipiarea celorlalte postulate

ale programei, un lucru asupra importanței căruia, cred că nu este lipsă a insista îndeosebi. Fiind postulatele noastre din programă, basate pe legile țării și reclamate prin spiritul vremii și al progresului, cu timpul chiar și dintre maghiari se vor afla oameni cu minte și inimă pentru binele țării, cari după-ee vor fi convins despre sinceritatea intențiunilor noastre, va trebui să admită și necesitatea împlinirii postulatelor noastre legale, pentru-că oricât s'ar prefaca, totuși bine o știu și ei aceea, că patria noastră comună numai atunci va fi lare și numai atunci va putea face progrese reale, dacă naționalitățile vor fi împăcate și cu drag vor da mâna de ajutor, la întărirea și înflorirea ei.

Toate aceste rezultate însă, precum am zis și mai înainte, numai așa vor pute fi ajunse, dacă nu vom sta cu mâinile încrucișate privind mersul lucrurilor cu un fatalism oriental, ci vom munci și lupta cu bărbăția și maturitatea recerută, înmulțindu-ne forțele de care dispunem astăzi.

În acest respect, aflu eu de lipsă întregirea programei din 1881 în două direcțiuni, anume:

Programul trebuie întregit cu postulatele *socio-politice, agrare și economice*, probleme ce preocupă astăzi întreg apusul cult, și tot atâtea postulate, chiermate a asigura bunăstarea și prosperarea existențelor mici, marea majoritate din care se formează partidul nostru.

Lupte politice fără însuflețire de cauză, nu se pot da!

Ear noi numai atunci vom putea însufleți poporul nostru, când i-vom vorbi la înțelesul lui.

Ce efect ar avea în această privință dacă pe lângă accentuarea bunurilor ideale, cum sunt limba și naționalitatea, s'ar putea adauge, că programa noastră pretinde:

a) scuirea unui minim de avere de sub contribuție, de sub execuție și vindere; b) reducerea serviciului militar la 2 ani; c) contribuția progresivă;

d) ajutorarea lucrătorilor la timp de nevoie, etc. — cred că nu trebuie expus mai pe larg; mă mărginesc deci a accentua că pe această cale ne-am apropiat mai ușor de inima poporului, am trezi în el interese față de cauză și i-am întări conștiința sa națională; tot atâtea lucruri de cea mai mare însemnătate pentru viitorul nostru mai bun.

În fine nu poate lipsi din programă datorința expresă a membrilor săi, a sprinjini în mai mare măsuri și cu mai mult interes:

a) biserica noastră națională și școlile noastre confesionale, fortărețe nebiruite ale naționalității noastre;

b) instituțiunile noastre culturale și economice;

c) produsele noastre literare și mai ales ziaristica noastră, destul de modestă;

d) viața socială românească peste tot. Fiind programa astfel statorită și punându-ne cu toții la lucru așa precum se cere, realizarea postulatelor politice din programă poate întârzia un timp oare-care, pentru-că depinde și dela factori străini cărora avem a ne impune.

In ce privește însă *postulatele naționale culturale*, indicate în urmă, *realizarea acelor nu depinde decât de la hărnicia și însuflețirea noastră*, și nu suferă indoială, că dacă în acest respect ne-am pune la lucru bărbătesc, în scurt timp am putea face minuni, și am constrânge pe conștientii nostri, cari cugetă la posibilitatea desnaționalizării noastre, a exclama: „*lascați-vă ogni speranța!*”, precum a exclamat mai de curând în o adunare a Nemților din Boemia, șeful acelor Dr. Eppinger, care a spus în azuzul adunării, că Cehii, slabi la începutul veacului trecut, prin cultivarea limbii, literaturii și așezămintelor lor culturale, astăzi s'au întărit în așa măsură, încât nu se mai poate gândi la posibilitatea germanizării lor, și deci — trebuie căutată calea ce duce la împăcarea pretenziunilor lor naționale!

Cu acestea sfârșesc epistola prezentă cu aceea, că, *picați odată de acord asupra programei partidului însuși, după cea mai bună a mea convingere, chestiunile de organizare de partid și de tactică, cum sunt pasivitatea și activitatea, nu vor mai întâmpina greutăți neînvingibile.*

Terminând, Te rog a nu-mi lua în nume de rău părerile expuse, chiar dacă ceva nu ți-ar conveni, căci ori-cum vor fi, au meritul a fi isvorite din interes curat, apoi mai cugetă și la aceea, că oamenii nu pot fi toți și în totdeauna de o părere.

Te rog a-mi păstra sentimentele D-Tale prieteneși nealterate, și Te salut frățește, al D-Tale

Dr. Ioan Mihu.

DIN ROMÂNIA.

Sesiunea Corpurilor legiuitoare va fi prelungită până la 26 Februarie.

Dela Curtea. Joi seara a avut loc la palatul Regal o serată dansantă la care au fost invitate 350 de persoane.

Au luat parte la această serată d-nii miniștri cu d-nele, corpul diplomatica, un mare număr de domni senatori și deputați, ofițeri superiori din garnizoană, funcționarii superiori, și alte persoane din elita Bucureștenă.

La orele 10 și un sfert M. M. L. L. Regele, Regina și A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand și Maria, moștenitorii tronului, și-au făcut intrarea în sala de bal urmați de casele lor civile și militare.

Suveranii și principii moștenitori s'au întreținut, tot timpul cu persoanele prezente ear la orele 1 s'au retras.

Serata a durat până la orele 3 dimineața.

Instalare. I. P. S. Sa Partenie Clincent, mitropolitul Moldovei și Sucevei, a plecat Sâmbătă seara la Iași.

Duminecă a avut loc solemnitatea investirei sale și instalării în scaunul mitropolitan.

La această solemnitate a asistat dl G. Adamescu secretarul general al ministrului Cultelor și instrucțiunilor publice, ca delegat din partea ministrului.

Asemenea au asistat și P. S. S. L. L. Episcopul Pimen Pitișteanu al Dunării de Jos și Conon Arănescu Donic al Hușilor.

Legea meseriașilor. În ședința de Joi Camera a terminat discuțiunea legii meseriașilor.

Legea a fost votată cu 67 voturi contra 9.

De asemenea Camera a votat modificările introduse de Senat în legea generală a pensiunilor.

Banca Națională. Joi după amiază s'a ținut la Banca Națională a României adunarea generală a acționarilor.

Adunarea a fost prezidată de către dl C. Șutzu, guvernatorul Băncii asistat de directori și cenzori.

După apelul nominal al acționarilor, guvernatorul a citit raportul consiliului de administrațiune ear dl Al. Vericeanu a citit raportul cenzorilor.

Acționarii au aprobat bilanțul pe anul 1901, a dat descărcare consiliului de administrațiune, a aprobat distribuirea beneficiilor și a procedat apoi la alegerea pe un nou period de patru ani a unui director și un censor în locurile d-lor Eugeniu Carada și Eugeniu Stătescu ale căror mandate expiră la 31 Decembrie 1902.

D-nii Carada și Eugeniu Stătescu au fost realesi.

Plagiatură — gheșeft.

Să-i admiri, nu alta, pe unii din oameni, pentru spiritul lor de întreprindere — practiciani literari în puterea cuvântului.

Un merit au și acest soi de literați, ei împacă cele două paradexe din viața noastră: literatura și recompensa.

Tăierea acestui nod gordian însă nici nu e greu de altcum; dacă — se 'ntelege — ai înclinări și abilități.

Nu mă înțelegeți? Să vă vorbesc dară în — pildă. Să zic, de pildă, că eu vreau să scriu o *istorie bisericească*, pentru-că ne lipsește „un manual corâspunzător pentru studiul istoriei bisericești” — și așa o și pun la prefată; încolo treaba mea cum

mai rezonaz, ear voi, profanilor, credeți ce eu vă spun! Căcotași de voi,

voi veți face istorie? Ce vreți? Au nu eu am îndreptățirea și titlul la o atare muncă? Ce mai lume, bre! Un pătrar de veac stau la catedră și să mi-se denege competența de a scrie o istorie bisericească?!

Dau în sus și dau în jos, și în loc de vr'un sac magic, ca al lui Sorcovă, imi și găsesse următoarea rețetă:

1. Un manuscris german de istorie bis. în estensiune de peste șase-sprezece sute de pagini de coală, litografate în Cernăuți.

2. Câteva perechi de foarfeci „patent” dela solida fabrică Blazek din Budapesta.

3. Sucursul unui schleifer.

4. Bag la prefata istoriciei: Krauss, Kurtz, Boringe, Hergenrother, Pfeleiderer, de Wette, drept pană 'n pâlărie, să fac nișel „flanț”.

Apoi? Apoi, până dau isprava gata, croesc mereu-mereu și cu sîrg din truda străină, adunată zi și noapte zece de ani de-arîndul de acela, pe care zic la „prefata” că l-am folosit cu deosebire”, și care răspunde la numele de „distinsul profesor Eusevie Popovici, dela facultatea teologică din Cernăuți”.

Las' pe mine apoi că și încolo știu eu să operez! Nu-s doară măestru? N'aveți să vă prindeți cu mine! O să vedeți!

Hodorogitele șterpelituri, cât cioplite cât pilită și nici când bine oblite, fără nici o indicație le public în „Biserica și Școala” ca-s redactor, și tot eu, în calitatea de profesor, le reproduc în coale. Și eată-mă-s în ciuda voastră redactor, profesor, autor!

Și ce dulce e a ride în barbă (mai ales de-l lungă cât un fuier) când succede, fie și pe un moment, a purta aureola de literat, mai ales că—zēu—după carieră de un pătrar de veac la catedră s'ar și aștepta. Și de ce să nu tămăiezi și pe dracul când nu ști că al cui vei fi, — de ce să nu mă plătesc de acea opinie publică?

A face însă în acest chip literatură este egal cu a sêvirsi un jaf literar; atari redactori și autori rămân ceea ce sunt: literatori de contrabandă.

Aceasta e cheia articilor din „Biserica și Școala” din anii 1894—1895., și aceeași cheie și pentru „Prelegerile din istoria bisericească universală de A.

Hamsea, reproduse ca manuscris după „Bis. și Șc.” Arad 1895. Tiparul tipografiei diecesane.

Cred că acum e înțeleasă pilda: Dl A. Hamsea a plagiat în „Bis. și Școala”, apoi separat a reprodus sub titlul de manuscris propriu, prelegerile ținute în limba germană la facultatea teol. din Cernăuți de dl profesor Eusevie Popovici — prelegeri, cari în timpul din urmă au apărut în românește la Tipografia cărților bisericești din București.

Sunt de tot caracteristice unele momente cari de sine se fac evidente din cursul plagierii, — momente cari le ating în restringerea acestor orduri.

Întâi de toate dl Hamsea, nu să fi posedat spiritul ori cel puțin ideile conducătoare ale prelegerilor d-lui E. Popovici, dar D-sa nu avea măcar idee de materialul istoric ca un întreg, pentru a-i pute „folosi” în adevăratul și iertatul sens al cuvântului. Tot așa se va fi aprofundat apoi și în Krauss, Kurtz ș. a. și plane în Hergenrother.

Din această cauză apoi, în loc de idei, dl Hamsea a fost condus de titlul paragrafelor, ba și sedus, încât a indus chiar titluri întregi, în aceeași ordine consecutivă, dimpreună cu același mod de desvoltare a ideilor de sub titluri. Ba are și pasaje întregi în traducere, precum vom arăta mai jos.

Cu deosebire se face evidentă plagiarea la tractatele despre scriitorii bisericești, ale căror biografii de multe ori le redă contrase, dar cu expresii împrumutate; observă aceeași ordine a scriitorilor, a opurilor, mai lăsând de icl și dincolo ce iartă interesul contragerii.

Tot așa la tractatele despre eresii.

(Va urma.)

Casina Română din Cluj.

— Febr. n. 1902.

Casina română din Cluj, întemeiată deja în 1860 cu numele „Societatea de lectură română din Cluj” ajunsese în decursul anilor din urmă într'o stare de tot deplorabilă. Astfel în anul 1900 singura foaie abonată a acestei casine era „Ellenzék” din Cluj ear „Gazeta Transilvaniei”

Oboseală.

Raze albe ca de soare
Se resfrâng pe trotuar.
Plimbători din tot orașul
Ca furnicile resar.

Eu trec palid, printre fețe
Vesele și simbitoare.
Mă genează astăzi raza
Lampelor strălucitoare.

Parcă mi-s'a stins tot dorul...
Gândurile-mi rătăcesc...
Nu simt, decât oboseala
Grijilor ce mă adrobesc...

Parcă văd naintea-mi valuri
Cu vrtegiul alb de spume...
Parcă tot mă urmărește
Cineva să mă sugrume...

Să m'arunce în vrtejul
Ce tot cască bulbucând,
Să-mi inee pe vecie
Planuri, visuri, dor și gând...

Mă opresc și dau din mână
După paiul de scăpare...
Și — tresar, când trecătorii
Mă cotesc, să trec din cale...

Mi-e urâtă vîlmășala
Oamenilor ce alerg...
Mă retrag și fug de dinșii...
Merg — și nu știu unde merg...

Tremur, capul mi-se îmbată
Și un stăn la pept m'apasă...
Să mă duc acasă?... Unde?...
Sunt străin, ce n'are „casă”.

Ca și pasărea de noapte
Singur căile le bat...
A perit tumultul străzii...
Ear e timpul de culcat...

Lampile se stâng cu 'ncetul
... Splendidă se 'nalță luna,
Blânde-n jur resar pe ceruri
Stele — una câte una...

Cu atîta strălucire
Ride luna spre pământ!...
Te salut cu drag iubită!...
Ochiul Tatălui prea sfânt...

Raza dulce mângăioasă
Parcă-n suflet se resfrînge
Și de strălucirea razei
Grija, patima-mi se stînge...

Vino răză tot cu mine,
Prin fereastră pân' la pat,
Fața, ochii mi-i desmeardă
Cu un zîmbet fermecat!...

Când te duci, le trec cu tine
Toate gândurile mele!...
Și prin vis mereu să-mi rideți,
Cer senin și blânde stele!...

Arad, 1902 Alexandru Ciu.

CLEOPATRA.

ROMAN 35

de
HAGGARD RIDER.

Traducere de Hero.

Adoua zi Cleopatra nu veni, dar veni în locul ei Charmion, pe care n'am văzut o dela noaptea fatală a stricăciunii. Cum întră se oprî înaintea mea, palidă și cu ochii plecați, și primele ei vorbe au fost amare.

— Iartă-mă zise cu vocea ei domoală, — că îndrănesc să vin eu la tine în locul Cleopatrei. Dar nu pe multă vreme îți va fi răpîită fericirea, căci nu peste mult ai s'o vezi și pe ea.

M'am cutremurat la vorbele ei; ea însă văzând că e de-asupra, continuă:

— De aceea am venit aici Harmachis, nu mai mult. Înălțate Harmachis — să-ți dau de știre că ești liber!

Al libertate să stai față-n față cu josiția-ți proprie și să te uiți cum și-o aruncă în ochi, toți cari înainte de asta s'au încrezut în tine.

Am venit să-ți spun, că marea conspirație — care s'a pregătît în mai mult ca douăzeci de ani — s'a sfârșit pe vecie. N'au omorît pe nimeni, dacă nu cumva pe Seta, care a dispărut. Dar pe toți conducătorii i-au prins și i-au pus în țară, sau i-a alungat din țară, și partida lor nu se mai poate găsi niciiri. Nori de vijelie s'au împărățiat înainte de a se fi rupt, Chem e

perdut, perdat pe vecie, căci i-s'a adrobit și ultima speranță! Nu se poate lupta mai departe; trebuie să-și plece capul pe vecie înaintea jugului străin și să-și gârbovească spatule sub biciul tiranului!

Oftă dureros.
— Ah, m'au tradat zise! — Paulus ne-a tradat.

— Te-au tradat — pe tine? Tu însuși ai fost trădătorul! Cum s'a întâmplat că n'ai omorît-o pe Cleopatra, când ai fost singur cu ea?... Răspunde, neleginitule!

— Mi-a dat beuturi adormitoare, răspunsei.

— Ah Harmachis! răspunsei fata neîndurătoare, — cum ai decăzut din fiul de rege de odinioară, pe care-l cunoștiam! tu care nu esitez să cazî în păcatul minciunii! Da, Cleopatra ți-a dat beuturi, dar beuturi de amor! Da, tu ai vîndut Egiptul și cauza ta sfântă, și le-ai vîndut pentru sărutarea unei stricate!...

Tu, durere intrupată și rușine, tu! continuă, arătînd spre mine cu degetul și ridicîndu-și ochii spre mine.

— Tu, demn de dispreț, tu vagabond, tu necinstitul! Neagă, dacă poți!... Așa, așa, tremură înaintea mea — căci știind ce ești, poți să tremuri! Du-te și te țărăște la picioarele Cleopatrei și sărută-i sandalele, până când îi va plăcea să te calce în noroi pe tine, care ești înrudit cu el. Dar tremură în fața oamenilor cinstiți, tremură!

Și într'adevăr, sufletul meu tremura, în fața biciuirilor de batjocură și ură. Dar nu eram în stare să răspund.

— Cum se întâmplă, zisei în fine cu glas surd, — că tu nu ești tradată, ci stai

să primea gratuit. Aceste două foi erau singurele jurnale ce se aflau în casina română. Localul întunecos și prea depărtat de centru al „Economului“ încă nu prezenta nimic atrăgător pentru public cu atât mai puțin, cu cât și mobilierul casinei era într-o stare de tot deplorabilă.

Această stare a lucrurilor era expresiunea sensibilă a referințelor de tot triste materiale economice ale „casinei“ care se lupta cu un deficit cronic și cu o luptă neîntreruptă de parale, astfel încât la finea anului 1900 însuși comitetul anterior al casinei lansă ideea ca să se decidă în adunarea generală sistarea deplină a Societății.

Dar s'a întâmplat altcum. Luând comitetul pe anul 1901 conducerea, s'a inaugurat o eră nouă, care ne îndreptățește să privim ear cu speranță în viitor.

Înainte de toate comitetul recunoscând că rădăcina răului zace cu deplorabilă stare financiară a instituției și în localul necorespunzător, care pe mulți îi înstrăinează de la cercetarea casinei, s'a năzuit a delăsura în prima linie răul financiar, făcând apel la bunăvoința publicului. Apelul a și avut rezultat foarte îmbucurător. Mulțămia deosebită datorită casina patronilor societății: Ilustratul Sale dlui Dr. Alexandru Mocsonyi, care a dăruit 300 cor., d-lor episcopi Excelenței Sale Mihail Pavel și Ilustratului Sale Nicolae Popea, cari împreună cu Ilustritatea Sa dl Iosif Gáll, membru al casei Magnaților au dat câte 100 cor. ear ilustrisimul dl archimandrit și vicar Dr. Ilarion Pușcariu pe lângă 20 cor. bani gata a mai dăruit toate opurile D-Sale gratuit pentru biblioteca „Casinei“.

Afară de aceste daruri marimoase au mai dat dintre d-nii din Cluj: d-nii avocați Iuliu Coroianu și Vasiliu Almășean câte 50 cor. d-nii Dr. A. și I. Vaida câte 30 cor. d-nii Vasiliu Hosszu jude la tabla reg. și dl Gavril Karșai câte 20 cor., ear dl Dr. Ștefan Morariu adv. 15 cor. Afară de aceste sume an încurs sume mai mici din alte părți și în fine — the last not the least — brava tinerime universitară din Cluj arangiând diverse petreceri din venitul curat al acestora a dăruit casinei 300 cor.

În urma acestor ajutoare, a activității energice a comitetului spriginit prin desinteresatul concurs al membrilor ordinari și ajutători s'a putut ajunge frumosul rezultat, cu care s'a sfârșit anul economic 1901.

As'azi casina e deja de mai bine de un an mutată într'un local elegant și corespunder pretensiunilor ce cu drept cu-

sic liberă și-ți bați joc de mine, tu care odinioară mi-ai adăverit cu jurământ că mă iubești. Ești femeie și tot n'ai îndurare față de strimtorarea unui bărbat?

— Numele meu n'a fost pe listă, zise Charmion plecându-și ochii. Dar at ocazie: trădează-mă și pe mine, oh, Harmachis! Dar tocmai fiind că te-am iubit odată — îți mai aduci aminte de asta? — tocmai de aceea sunt mai amărâtă pentru căderea ta... Rușinea aceluia pe care l'am iubit odată, e și rușinea noastră, și ne doare mereu părerea de rău, că odinioară am dat loc în inima noastră unui mișel și ușurație. Așa te-ai desfăcut din brațele reginei, și ai vol să afli la mine mângăere — și tocmai la mine?

— Și de unde să știu că nu chiar tu ai tradat planul nostru în jaloșia ta furioasă? Charmion, Bepa demult m'a făcut atent, să mă păzesc de tine, și într'adevăr, acum, că-mi aduci aminte...

— Într'adevăr, e o idee demnă de un trădător, să creadă, că și altul e de același soi ca el! Nu, nu eu te-am tradat, ci șermanii laș, Paulus, pe care în momentul ultim l'a părăsit curajul, și și-a și primit răsplată... Dar nici nu pot asculta mai departe această josnicie.

Harmachis — nu mai mnt înșitate Harmachis — Cleopatra stăpâna Egiptului, îți trimite vorbă prin mine, că te așteaptă în salonul de marmură.

Și de sub genele ei lungi imi aruncă o privire fugitivă, clătina din cap și eși.

(Va urma).

vânt să pot face față cu o atare instituție românească în cel mai mare oraș al Ardealului.

Afară de aceea, mobilierul s'a aquirat aproape întreg de noi și e în concordanță cu înfățișarea noului local. De relevat e cu deosebire că s'au cumpărat două mese nouă de biliard, ce pot să satisfacă și celor pasionați amatori ai acestui joc. Jurnalele politice românești din patrie și mai multe jurnale și reviste din România precum și un număr iusemnat de jurnale și reviste străine stau spre dispoziția publicului cetitor în odaia de lectură. Cu totul sunt acum 33 de jurnale cotidiene și reviste abonate pentru Casină.

Nivoul social-intelectual al Casinei s'a înălțat prin ținerea mai multor disertațiuni în localul casinei, dintre cari trebuie să relevăm cu mulțămie activitatea dlui profesor Ioan Pop Florantin, ale cărui conferințe estetice intrunesc totdeauna numărul ascultători și o comună frumoasă de dame, ascultăm cu plăcere interesantele discursuri românești.

(Va urma).

Din străinătate.

Impăratul Vilhelm II. în Rusia.

Vestita foaie „Figaro“ scrie, că țarul Nicolae a invitat pe împăratul Vilhelm la manevrele marine de lângă Kronstadt, cari vor fi ținute la vară. Impăratul Vilhelm a primit invitația.

Demonstrația din Moscova.

În ziua în care s'a serbat în amintirea țarului Alexandru, a fost o mare demonstrație pe străzile Moscovei, în care a luat parte toate clasele societății. Grupe colosale de oameni cutreerău orașul strigând: „Jos cu tiranii! Trăiască libertatea“. În cazacii au imprăștiat mulțimea și au prins 700 oameni. Dintre aceștia 400 au fost trimiși în Siberia, pe câte 5 ani.

Răsboiul buro-englez.

Brușella, 8 Martie. Krüger a primit ieri o telegramă lungă de la comandantul suprem al Burilor, Botha, în care generalul scrie, că toți comandanții Buri au hotărât să continue răsboiul. Despre situația englezilor scrie următoarele: „Soldații englezi desconsideră disciplina și chiar ofițerii nu prea respectă ordinea. Situația Englezilor se agravează zi de zi. Încurând vor trebui să înceapă negocierile pentru încheierea păcii.“ Descrie apoi multele cruzimi comise prin fermele și satele bure.

Londra, 8 Martie. Kitschener scrie, că în Johannesburg și Pretoria s'a format o societate, care va ruga pe regele Edward VII. să încheie pace. Se crede, că în curând se va încheia pacea. Buri au judecat la moarte pe doi ofițeri Englezi, pentru-că și Englezii au împușcat doi comandanți buri cari au capitulat.

Londra, 8 Martie Cecil Rhodes, regele minelor de aur din Transvaal este bolnav de moarte. El suferă de angină de piept (angina pectoris) și medicii numai astfel îl pot ține în viață, că introduc în plomănilor bolnavului oxigen. Dr. Jameson, fostul comandant vestit englez, care a luat parte la prinderea lui Kronje în vestul Transvaalului, zice că Cecil-Rhodes va muri.

Londra, 8 Martie. Vestitul comandant bur Kruitinger, care a fost prins de Englezi în luna trecută, a fost grațiat din partea regelui Edward VII. Dar va fi exilat toată viața.

Londra, 8 Martie. Guvernul englez a hotărât, ca să înceapă cu Buri negocierile de pace. S'a hotărât însă că numai atunci vor negocia, dacă co-

mandanții buri vor cere și începerile negocierilor. E sigur, că cea mai mare parte dintre comandanții buri împreună cu Stein vor pacea. Kitschener a primit o telegramă din Londra, în care guvernul englez îi poruncește, ca să se pună în contact cu comandanții buri, dacă aceștia ar vrea negocierile de pace.

Pentru Casa Națională.

Au încurs pentru „Casa Națională“ ca dăruire următoarele sume:

Transport Cor. 728.54

Dimitrie Beuca, Caransebeș . Cor. 2.—

Suma totală Cor. 730.54

NOUTĂȚI.

ARAD, 10 Martie n. 1902.

Majestatea sa regele și împăratul Francisc Iosif a petrecut Sâmbătă toată ziua în camera sa de lucru. Nu a acordat audiențe. Eri sa imprăștiat în toată Budapesta știrea, că M. Sa ar fi bolnav. Aceasta însă nu este adevărat. Majestatea Sa se simte minunat și mâine va merge la Göttö, unde se va ține o vânătoare mare. Körber, prin ministrul Austriei a fost primit Sâmbătă dimineața în audiență.

La congregație! Deși lucruri importante nu-s la ordinea zilei, totuși în vederea ședinței dela 14 c. a congregației comitetului Arad fruntașii români vor ține Jout seara, la 13 c. conferință prealabilă, la otelul Vas. Ceea-ce se aduce la cunoștința membrilor partidului național spre acomodare!

„Nădlăcana“, institut de credit și economii din Nădlac, care sub înțeleapta conducere a d-lui Aurel Petrovici din an în an merge tot mai spre o îmbucurătoare propășire, și-a ținut Sâmbătă adunarea generală. Pentru Români din acele părți și pentru toți căși din depărtări s'au dus să participe, adunarea a luat caracterul unei imponente festivități. După ce în cea mai bună înțelegere s'a trecut peste ordinea de zi, la masa ospitaliară a d-lui director amicii — din Arad d-nii Truța și Raicu, din Chișineu Dr. C. Ardeleanu — au petrecut în cel mai cordial mod ridicând mai multe toast, în primul loc pentru harnicul director și pentru amabila sa soție d-na Petrovici, a căror casă este un centru social pentru Români din părțile cenădene.

Adunarea generală a institutului „Bihoreana“ din Oradea-mare s'a ținut la 6 Martie n. în localul seu, sub prezidiul președintelui Iosif Vulcan, notari d-nii Dr. Coriolan Pap și Andreiu Horvath. Luând parte 45 acționari, cari reprezentau 532 acții, cu 420 voturi. Din raportul direcțiunii, prezentat de directorul exec. dl Dr. Coriolan Pap, s'a constatat, că institutul a făcut progres în toți ramifi de operațiune. Profitul net s'a cifrat cu suma de cor. 46 856.45, din care acționarii primesc ca dividendă 29.073.22 fl., fondul de rezervă 10 150.50, pentru scopuri de binefacere cor. 365.66. S'au votat statutele unui fond de pensii pentru funcționarii institutului. Espirând mandatul direcțiunii, s'a făcut alegere nouă, la o comisiune scrutătoare compusă din d-nii Toma Păcala, Nicolae Serb și Alexandru Văcărescu, reelegându-se direcțiunea de până-acuma și anume d-nii: Iosif Vulcan, Nicolae Zigre, Iosif Roman, Moise Nyeș, Dr. Coriolan Pap, Petru Pantea, Dr. Nicolae Popovici, Andrei Horvath, Antoniu Palladi și Iosif Moldovan. Apoi adunarea s'a închis numindu-se verificatori ai procesului verbal d-nii: Dr. Dimitrie Kiss, Ioan Genț și Iosif Diamandi. După adunare, direcțiunea a ținut numai decât ședință de constituire, reelegându-se președinte dl Iosif Vulcan, vicepreședinte dl Nicolae Zigre.

De ale fondului preoțesc. Citim în „Biserica și Școala“: Comisiunea emisă de ultima adunare generală a fondului preoțesc s'a întrunit și a lucrat în 18 și 19 Febr. fiind de față Gerasim Serb protopresbiter-

rul Belințului, Ioan Morariu parochul Măderatului, Terențiu Oprean parochul Cenadului sârbesc și ieromonachul Roman Ciorgariu. Comisiunea a început cu multă rivnă lucrarea grea și speră a ajunge la o soluțiune satisfăcătoare pentru toți. „Chestiunile deschise“ au contribuit și până acum la clarificarea chestiunii și credem că discuțiunea ne va duce tot mai aproape de țintă.

Unde zace mănăstirea Mesiciu? „Tribuna Poporului“ din Arad, și după aceasta și „Familia“ și mai alte foi românești și ne-românești, scriind despre mănăstirile reclamate dela Serbi prin Mitropolia noastră, — așază Mănăstirea Mesiciului tocmai în Croația. Noi cunoaștem o comună curat română, și lângă dlusa o mănăstire cu numele Mesiciu (cea din cestiune) dar nu în Croația, ci căți-va kilomeri la sud-ost de orașul Vêrșet, la poalele pictoreștilor dealuri vêrșetene, și în mijlocul satelor românești labuca, Solcița, Voivodinți, Ritișor, Iam ș. a. Atât mănăstirea cât și satul Mesiciu aparțin de presinte dieceset sârbesc a Vêrșetului. (Foaia Diecesană.)

Proprietarii cafenelei „Somossy“ — deținuți. Despre procesul pornit în contra proprietarilor cafenelei Somossy din Budapesta se scriu următoarele: Jatele de instrucție Bérczy a ascultat pe Somossy Fanni și Somossy Irma, proprietăresele cafenelei. Ele au fost arestate, dovăduindu-se că au defraugat peste 80 000 coroane, cauțiunea celor 5 șefi chelneri, precum și a altor slujbași aplicați la numita cafenea de noapte.

ULTIME ȘTIRI.

Honkong, 9 Martie. În provincia Congo a imperiului chinez domnește o mare răscoală. Insurgenții au luat cu asalt Chiconu, au arestat acolo pe mandari, au desarmat garnisoana și au eliberat pe toți căși erau în temniți. Sate și orașe ard în flăcări.

Red. respons. Ioan Russu Șirleanu.
Editor Aurel Popovici Barcianu.

Insertiuni și reclame.

Primire de prăvălie.

P. T. Public!

Am onoare a aduce la cunoștința On. public, că fosta

prăvălie de coloniale

a lui Lăzar Păter, din fața reședinței episcopului român, colțul străzii Révay Nr. 10, tocmai acum am luat o în primire și sub propria mea firmă

DONÁTH SIMON

voiu conduce-o mai departe, cu tot din nou arangeată.

Stăruința mea va fi, ca în toată privința să satisfac pe Stim. mei cumpărători prin aceea, că tot-deauna voiu ține în deposit marfă și articoli din cei mai proaspeți, și anume: tot felul de articoli coloniali și sudici, precum și cele mai fine romuri, teș și cognacuri; apoi: cele mai proaspete ape minerale, veritabile și curate vinuri de masă, excelent silvoriu de Sirmiu și tot felul de asemenea articoli — pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

Rugându-mă de spriginul On. public, sunt Arad, în Martie 1902.

731 1—3

Cu distincă stimă:

Donáth Simon.

Hotel „VAS“

cafenea, restaurant și berărie.

Locul de întâlnire al inteligenței române din loc și din provincie, unde se găsește cu prețul cel mai avantajos mănăcări de casă, vin excelent și bere Dreher. Un prânz de 3 plesse 1 coroană.

Oaspeților dela hotel le stă la dispoziție, pentru ori-ce tren care sosese sau pleacă, omnibus sau trăsură.

Prețul camerelor este, dela 1 cor. 60 fl. în sus.

Curățenie exemplară, pe lângă asigurarea unui serviciu ireproșabil.

Roagă prețiosul sprigin.

686 11—

Cu deosebită stimă

Veduva Duffner Jozsef.

CONVOCARE.

Domnii membri ai „Ciuchiceanei“, asociațiune de ajutorare în Ciuchiciu sunt prin aceasta în sensul §-lui 26 din statute convocați la a

III-a adunare generală ordinară

care se va ține

în Ciuchiciu, la 16 Martie 1902 st. n. la 2 oare d. a. în localul asociațiunii.

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii despre activitatea asociațiunii și despre rezultatul anului a III-la de gestiune și notificarea membrilor eșiți și întrați.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Deciziunea compturilor și darea absolutului.
4. Deciziunea asupra împărțirii profitului curat.
5. Alegerea direcțiunii pre termen de 3 ani.
6. Alegerea a 3 membri în comitetul de supraveghiere pe 1 an.
7. Eventuale propunerii conf. § in 37 lit. i).
8. Esmiterea verifcatorilor.

Ciuchiciu, din ședința consiliului comun ținută la 2 Martie 1902.

DIRECȚIUNEA.

Activa.	CONTUL BILANȚULUI.		Pasiva.		
	Cor.	fl.			
Cassa în numerar	116	04	Capital soc. după 192 quote à 20 Cor. = 3.840.— . . .	3773	06
Inventarul marfei	6258	43	Fond de rezervă	1367	64
Spesele de fondare	331	20	Creditori	4087	57
după amortisare			Profit curat	1062	49
20 0/0	110	40			
Mobilier	434	19			
după amortisare					
10 0/0	43	42			
Debitori	3304	72			
	10290	76		10290	76

Eșițe.	CONTUL PROFITULUI ȘI PERDERILOR.		Intrate.		
	Cor.	fl.			
Salarii	1018	—	Venitele din vinderea marfei, traficei și timbre	3655	63
Dare directă	167	09	Interese de întârziere	123	30
Dare comunală	35	20			
Dare de drum	24	99			
Dare restantă din a. 1899	303	21			
Dare de trafic	32	—			
Chirie	100	—			
Asigurațiune	32	—			
Interese	121	60			
Porto, trăsuri	27	55			
Diverse spese	700	98			
Amortisare:					
din spese de fondare	110	40			
din mobilier	43	42			
Profit curat	1062	49			
	3778	93		3778	93

Ciuchiciu, la 31 Decembrie 1901.

Direcțiunea:

Vasiliu Dragoiu m. p. Pavel Brinzeiu m. p. Jacob Mozgoavă m. p.,
George Brinzeiu m. p. Ilie Enca m. p. Sofronie Potocean m. p.
Ion Bura m. p.,
neguțator.

Bilanțul present, precum și Contul profitului și pierderilor examinându-le conform legii și statutelor le-am aflat exacte și cărțile purtate în regulă.

Ciuchiciu, la 20 Februarie 1902.

Comitetul de supraveghiere:

Ioan Dragoiu m. p. Ioan Rodoslau m. p. Pavel Savoianțu m. p.
Ioan Năddășan m. p. Nicolae Jurca m. p. Ioan Rodoslau m. p.
Petru Gavriloviciu m. p.

Inovație practică.

Revenind asupra comunicatului dintr'un număr din urmă al foii, azi suntem în poziția de-a pute prezenta cetitorilor în copie fidelă și în mărime naturală fotografierea avantațioasă, sistemată dela Anul-nou în coace în marea Prăvălie a lui Porter Vilmos.

Pe o parte a foii-de-carton, frumoasă și ușor de purtat, se poate citi următorul text:

699 - 6

Păstrați biletul!

Avantajiu la fotografare.

Cu fiecare privilegiu de cumpărare binevoii a face cunoscută pe biletul de față la cassetta noastră suma cumpărărilor.

Prenotare de cumpărare!

Datul	Materia	Suma		Legitimat
		Cor.	fl.	

Marea Prăvălie Porter Vilmos
Arad, Piața-Libertății.

Poftiți a întoarce!

Ceealaltă parte esplică favorul fotografării gratuite, accentuând îndeosebi, că cumpărarea în suma de 20 coroane, care îndreptățește la câștigul de o fotografie, se poate deja face și în rate, și că pe o fotografie se pot lua în mărime naturală două eventual și mai multe persoane. Copia fidelă a originalului se presentă în următoarele:

Marea Prăvălie PORTER VILMOS
Arad, Piața-Libertății.

Avantajiu la fotografare

Cassetta mea legitimează pe partea din dos a biletului ori-ce cumpărare, fie aceea ori-cât de nelusemnată, și după ce toate cumpărăriile se urcă la suma de 20 coroane,

dau eu totul gratis

după ori-ce poșă

o fotografie în mărime naturală,

fidelă, executată artistic, în înălțime de 65 centimetri, având a se plăti, ca spese proprii ale mele, numai 3 coroane pentru cadrul imponent al fotografiei. Pe un tablou pot figura mărite două eventual și mai multe persoane. Nenumărate declarațiuni de recunoștință dovedesc, că mărimea fotografiilor reusește excelent.